

13. Retningslinjer for planlægning af bevaringsindsatsen på kulturarvsbevarende institutioner

Formål

Den langsigtede bevarings af institutionernes kulturarvsgenstande skal understøttes af en egentlig bevaringsplan.

Bevaringsplanen skal udarbejdes som et led i institutionens arbejdsplanlægning eller resultatkontrakt.

Bevaringsplanen skal på baggrund af en konkret vurdering af samlingens opbevaringsforhold og bevaringstilstand redegøre for, hvorledes institutionen løbende vil tilrettelægge bevaringsindsatsen.

Anvisninger

Bevaringsplanen skal på baggrund af en vurdering af samlingens tilstand og opbevaringsforhold identificere, hvad der skal forbedres for at sikre en effektiv og langsigtet bevaring af samlingerne. Det identificerede behov skal omsættes til en handlingsplan, der skal angive, hvordan og i hvilken rækkefølge man vil løse bevaringsproblemerne, samt hvilke ressourcer det vil kræve.

En bevaringsplan skal indeholde følgende elementer:

- En kort introduktion til institutionens bevaringsrelaterede problemstillinger. Der bør i nødvendigt omfang redegøres for de anvendte faglige begreber.
- En beskrivelse af de faktiske bevaringsforhold med angivelse af nedbrydningsfaktorer samt forklaring på disse, herunder en vurdering af bygningers og emballages eventuelt nedbrydende virkning på samlingerne samt konsekvenserne heraf på længere sigt.
- En tilstandsvurdering af samlingen baseret på en metode, hvis grundlag der skal redegøres for. Det anbefales at anvende en anerkendt statistisk metode baseret på stikprøveudtagelse af samlingerne eller dele heraf (se [Morten Ryhl-Svendsen, 2005](#)).
- En prioriteret udpegning af de indsatsområder, der skal tages fat på, samt en vurdering af de økonomiske omkostninger med angivelse af beregningsgrundlaget. Punktet omfatter både præventiv og aktiv konservering.
- En redegørelse for institutionens ressourcer til bevaring. Det gælder dels de budgetterede udgifter, dels de tilgængelige personaleressourcer (konservatorer/håndværkere) herunder tilknytning til eksternt konserveringsværksted. Tidligere rapporter og bevaringsplaner bør inddrages.
- En handlingsplan som opstiller en budgetteret og prioriteret indsats, som kan omfatte f.eks. klimaforbedringer, nye magasiner etc. Handlingsplanen skal redegøre for, i hvilket omfang den lader sig realisere inden for institutionens eksisterende ressourcer, og i hvilket omfang den forudsætter tilførsel af nye ressourcer.

Planen bør være illustreret med billeder og skemaer/grafer, hvor det skønnes relevant for forståelsen. Det er vigtigt, at metodevalg og skøn eller vurderinger begrundes, så grundlaget for planen fremtræder klart.

Denne gentagende procedure skal føre til opfyldelse af de overordnede mål gennem løbende evaluering af bevaringsplanen (se Retningslinjer for tilsyn med magasiner og udstillinger).

Da ikke alle institutioner råder over konservatorer, og dermed selv kan foretage tilstandsundersøgelser m.m., vil det i nogle tilfælde være nødvendigt at rekvirere ekstern bistand. Derfor er det vigtigt at følge fælles retningslinjer for udarbejdelsen af bevaringsplaner.

Litteratur

Bevaringsplan 2010; Preservation Plan for the Royal Library, Copenhagen: Survey and Strategies. København: Det Kongelige Bibliotek, 2001.

http://www.kb.dk/export/sites/kb_dk/da/kb/nb/bev/BevPlan2010-sept01.pdf

KEENE, Suzanne. *Managing Conservation in Museums*. 2nd ed. London, 2002.

RYHL-SVENDSEN, Morten: Stikprøveudtagning i magasiner og arkiver. In: *Postprint: Magasinbygningens fysik og funktion. Nordisk Videreuddannelse på Museumshøjskolen, 18-22 oktober 2004*, ss. 65-66. Nordisk Konservatorforbund – Den danske Afdeling, 2005.

<http://www.nkf-dk.dk/magasinseminarpostprints2004.pdf>